

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 noiembrie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecînd, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu și avocatul Lichii Boris în numele inculpatului

Rauh Alexandr Victor, născut la 05 martie 1987, originar și domiciliat în mun.Bălți, str.Fundacul Voznesenschi 7.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 23.05.2012 – 22.04.2013;
2. Instanța de apel: 13.06.2013 – 23.03.2016;
3. Instanța de recurs: 08.08.2016 – 22.11.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 22 aprilie 2013, a fost încetat procesul penal împotriva lui Rauh Alexandr în baza art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, din motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(3) Cod contravențional; a fost încetat procesul contravențional în privința lui Rauh Alexandr în baza art.78 alin.(3) Cod contravențional, din motivul că a expirat termenul de prescripție.

Rauh Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără aplicarea amenzii.

În baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Osadciuc Veaceslav a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Rauh Alexandr, la 06 aprilie 2012, la ora 01.00, aflîndu-se în apartamentul nr.4 din str.Mihai Viteazu, mun.Bălți, ce-i aparține lui Osadciuc Veaceslav, în timpul unei certe iscate între aceștia, i-a aplicat ultimului împușcături, în urma cărora, conform raportului de expertiză medico-legală nr.119/D, i-a cauzat multiple plăgi nepenetrante, prin armă de foc, în regiunea gîtului, toracelui și antebrațului stîng care, după criteriul dereglării sănătății, se califică ca leziuni corporale ușoare de scurtă durată, după care, în mod deschis, i-a sustras telefonul mobil de model „Nokia E 51”, la preț de 3000 lei, fără cartela SIM.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și avocatul B.Lichii în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care A.Rauh să fie condamnat în baza art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, la 12 ani închisoare, în baza art.188 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal, la 6 ani închisoare, iar în temeiul art.84 alin.(1) Cod penal, la 14 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, pe motiv că instanța eronat a reîncadrat acțiunile inculpatului din prevederile art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, în cele ale art.78 alin.(3) Cod contravențional și din prevederile art.188 alin.(2) lit.e) și f) în cele ale art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal;

- avocatul în numele inculpatului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care A.Rauh să fie achitat integral, pe motiv că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii; - declarațiile părții vătămate și ale inculpatului sînt contradictorii; - de către prima instanță a fost stabilit cu certitudine prezența legitimei apărări în acțiunile inculpatului și astfel, acesta urmează a fi achitat de sub învinuirea în comiterea contravenției prevăzute de art.78 alin.(3) Cod contravențional; - lipsește latura subiectivă a componenței de infracțiune prevăzută de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal; - nu au fost prezentate probe în confirmarea faptului că inculpatul, venind la partea vătămată, a urmărit scopul sustragerii deschise a bunurilor acestuia, motiv pentru care, l-a atacat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de avocatul B.Lichii în numele inculpatului și admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința, din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Rauh Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără amendă. În baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 2 ani. În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a indicat că, judecînd cauza penală referitor la învinuirea adusă inculpatului în baza art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, prima instanță, conform art.101 Cod de procedură penală, a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și corect a ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal în privința inculpatului în comiterea respectivei infracțiuni din motivul că fapta acestuia constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(3) Cod contravențional, la fel, corect a ajuns la concluzia privind reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art.188 alin.(2) lit.e) și f) în cele ale art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal.

Precizează instanța de apel că probe incontestabile ce ar dovedi premeditarea și intenția lui A.Rauh de a comite infracțiunea prevăzută de art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, nu au fost administrate și însăși declarațiile părții vătămate combat acuzarea adusă inculpatului.

De asemenea, în favoarea reîncadrării acțiunilor inculpatului din prevederile art.188 alin.(2) lit.e) și f) în cele ale art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, instanța de apel a precizat că probe și dovezi în confirmarea faptului că A.Rauh, venind la partea vătămată, a urmărit scopul sustragerii telefonului mobil, prin atac tîlhăresc, nu au fost prezentate.

Concomitent, instanța de apel a relevat că, deși prima instanță a reîncadrat acțiunile inculpatului în prevederile art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, ca jaf, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane săvîrșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în descrierea faptei criminale considerate ca fiind dovedită pe respectivul epizod, nu a indicat despre sustragerea bunului anume cu cauzarea daunei considerabile.

Astfel, instanța de apel a stabilit că Rauh Alexandru, la 06 aprilie 2012, aflîndu-se în apartamentul nr.4 din strada M.Vitează 65, mun.Bălți, ce-i aparține lui Osadciuc Veaceslav, i-a sustras acestuia, în mod deschis, telefonul mobil de model „Nokia E 51” la prețul de 3000 lei, fără cartela SIM, cauzîndu-i o daună considerabilă, acțiuni ce se încadrează în prevederile art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal.

Cu referire la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel a conchis că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 și 90 Cod penal, respectînd toate regulile ce caracterizează stabilirea pedepsei, atît în ceea ce privește quantumul acesteia, cît și modul de executare, ținînd cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, că A.Rauh nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv, regretă faptele comise de sustragere a telefonului mobil, aplicîndu-i o

pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

Cît privește apelul declarat de avocat, instanța de apel a menționat că nu au fost aduse motive întemeiate ale cerințelor sale, faptele fiind relatate conform situației stabilite de prima instanță, iar argumentele expuse în favoarea achitării inculpatului, fiind în contradicție cu circumstanțele stabilite.

Cu referire la legitima apărare invocată de către avocat, instanța de apel a menționat că din probele cercetate la caz nu se constată faptul că inculpatul a săvîrșit faptele stabilite pentru a respinge un atac direct, imediat și real, îndreptat împotriva sa, nefiind demonstrat care era riscul de fapt și necesitatea aplicării pistolului.

5. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recurs ordinar:

- procurorul care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, pe motiv că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; - decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; - faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; - instanța nu a ținut cont de caracterul social periculos al faptei comise, de consecințele survenite și de faptul că infracțiunea a fost săvîrșită cu intenție; - instanța de apel a apreciat eronat și arbitrar probele și circumstanțele cauzei; - eronat au fost reîncadrate faptele săvîrșite de inculpat din prevederile art.188 alin.(2) lit.e) și f) în cele ale art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal și din art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, în art.78 alin.(3) Cod contravențional;

- avocatul B.Lichii în numele inculpatului care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care A.Rauh să fie achitat, pe motiv că fapta imputată în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal nu întrunește elementele infracțiunii; - instanța de apel a apreciat eronat probele și circumstanțele cauzei și eronat a stabilit existența intenției directe a inculpatului de a sustrage deschis bunurile părții vătămate.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținînd cont de opinia inculpatului A.Rauh expusă în referință, prin care se solicită respingerea recursului declarat de procuror, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursurile urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 12) Cod de procedură penală, la care fac referire recurenții, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportînd norma dată la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de recurent.

Colegiul penal reține că, instanțele de fond, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în instanța de judecată, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-au dat o apreciere justă potrivit art.101, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității, veridicității și coroborării lor, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungînd la concluzia potrivit căreia, procesul penal împotriva lui A.Rauh, în baza art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal, urmează a fi încetat din motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art.78 alin.(3) Cod contravențional, proces contravențional care, urmează a fi încetat din motivul că a expirat termenul de prescripție, iar acțiunile încadrate de organul de urmărire penală în art.188 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal, urmează a fi reîncadrate în cele prevăzute de art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal.

Concluziile instanțelor judecătorești contestate sînt corecte și se confirmă prin cumulul

de probe administrate în cauză, și anume declarațiile inculpatului A.Rauh, ale părții vătămate V.Osadcuc, ale martorilor T.Cocieru, L.Tiltu, D.Andronachi și actele cauzei - plîngerile lui V.Osadcuc din 06.04.2012 și 12.04.2012; procesele-verbale de cercetare la fața locului din 06.04.2012, de examinare a telefonului mobil de model „Nokia 6500” și hainelor, de ridicare și de examinare a obiectului (geaca) cu tabelul fotografic din 15.05.2012, de examinare corporală a lui A.Rauh din 06.04.2012, de confruntare dintre A.Rauh și V.Osadcuc din 07.05.2012; ordonanțele de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare la cauza penală a 5 tuburi de cartuș, 4 gloanțe din cauciuc și pistolul de model „Zoraki-mod.914-S” din 10.04.2012; recipisa privind restituirea telefonului mobil de model „Nokia E51”; rapoartele de expertiză medico-legală nr.119„D” din 20.04.2012, de expertiză judiciară nr.120 din 24.01.2013 în privința geacii lui A.Rauh, de expertiză criminalistică nr.1454/1455/1456 a pistolului de model „Zoraki-mod.914-S”, cu nr.11164038 din 26.04.2012; actul de expertiză psihiatrico-legală de ambulator nr.182a-2012 din 17.04.2012 în privința lui A.Rauh.

Conținutul probelor menționate mai sus, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate, confirmă cu certitudine săvârșirea de către inculpat anume a faptelor încadrate în prevederile art.78 alin.(3) Cod contravențional și 187 alin.(2) lit.f) Cod penal, care întrunesc elementele contravenției de vătămare intenționată ușoară a integrității corporale și infracțiunii de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Or, contrar celor invocate de către procuror, fapta inculpatului nu poate fi încadrată în infracțiunea prevăzută de art.27, 145 alin.(2) lit.a) Cod penal - tentativă de omor a unei persoane cu premeditare, avînd în vedere că omorul săvîrșit cu premeditare trebuie să întrunească concomitent următoarele condiții: trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărîrii de a săvîrși omorul și pînă la momentul executării infracțiunii, făptuitorul trebuie să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale, precum și, în această perioadă de timp, trebuie să treacă la săvîrșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărîrea luată și să asigure realizarea ei.

La caz însă, condiția premeditării nu a fost probată, din materiale cauzei stabilindu-se cu vehemență că între inculpat și partea vătămată a avut loc o altercație, în rezultat, cel dintîi efectuînd împușcăturile din pistolul pneumatic de model „Zoraki-mod.914-S”.

Consecvent, lipsește latura subiectivă a respectivei infracțiuni – intenția și scopul, precum lipsesc și probe care ar demonstra tentativa de omor, or, inculpatul a efectuat cîteva împușcături întîmplătoare din pistol, în momentul în care partea vătămată a dorit să-l ia de mîină, după care, a plecat din apartament avînd posibilitate reală să-și ducă intenția de omor pînă la sfîrșit, iar cauze independente de voința lui care l-ar fi împiedicat să o facă, nu au existat și nici nu au fost identificate de către organul de urmărire penală.

Mai mult, însăși partea vătămată a declarat că a făcut cunoștință cu inculpatul într-un locat de agrement, unde au servit băuturi alcoolice și pentru că s-a terminat programul de activitate al localului, i-a propus să meargă la el acasă, unde au continuat să consume alcool, iar ulterior, inculpatul i-a cerut telefonul mobil zicînd că al lui are bateria descărcată, i-a schimbat cartela SIM și a telefonat-o pe prietena sa, după ce a devenit agresiv și fără vreun motiv, i-a pus pistolul la cap. Încercînd să-i ia pistolul, lovindu-l peste mîină, inculpatul a efectuat în direcția lui 4 împușcături, dînsul pierzîndu-și cunoștința, iar cînd și-a revenit, a alergat după A.Rauh pe scară, însă acesta deja nu mai era.

Prin urmare, este cert că, după ce a efectuat împușcăturile, A.Rauh a plecat de la locul săvîrșirii faptei, fără a fi influențat de alți factori și nu a întreprins nimic în realizarea omorului părții vătămate.

Pe de altă parte, Colegiul penal reține raportul de expertiză criminalistică nr.1454/1455/1456 din 26.04.2012, potrivit căruia pistolul cu nr.11164038 nu se atribuie la categoria armelor de foc, dar este un pistol de autoapărare cu țeavă lisă, cu lovitură centrală,

de model „Zoraki-mod.914-S”, destinat pentru trageri cu cartușe de alarmă, cu gaze, cu alice și cu gloanțe de cauciuc de calibrul 9mm PAK, iar gloanțele și tuburile de cartuș utilizate de inculpat, nu se referă la categoria muniții, ci reprezintă părți componente ale cartușelor de autoapărare de calibrul 9mm PAK cu gloanțe de cauciuc.

La fel, conform raportului de expertiză medico-legală nr.119/D din 20.04.2012, leziunile corporale depistate la V.Osadciuc sînt calificate, după criteriul dereglării sănătății, ca vătămări corporale ușoare.

Astfel, fiind demonstrată doar intenția lui A.Rauh de a-i cauza lui V.Osadciuc leziuni corporale ușoare, instanțele de fond corect au concluzionat că acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în contravenția prevăzută de art.78 alin.(3) Cod contravențional - vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale.

Tot aici, Colegiul penal precizează că instanțele de fond just au încetat procesul contravențional împotriva inculpatului în baza articolului sus-citat, pe motiv că a expirat termenul de prescripție de atragere a acestuia la răspundere contravențională, prevăzut de art.30 Cod contravențional.

Într-o altă ordine de idei, cu referire la condamnarea lui A.Rauh în baza art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, Colegiul penal menționează că instanțele de fond corect au considerat că acțiunile inculpatului nu pot fi încadrate în infracțiunea prevăzută de art.188 alin.(2) lit.e) și f) Cod penal.

Or, pentru existența infracțiunii de tâlhărie este important ca apariția scopului de sustragere la făptuitor să preceadă acțiunea de atac însoțită de aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, iar dacă scopul de sustragere a apărut la făptuitor după aplicarea violenței, fapta nu se încadrează în art.188 Cod penal, ci urmează a fi făcută prin concurs: furt sau jaf și după împrejurări, una din infracțiunile prevăzute la art.151, 152, 155 Cod penal.

Respectiv, reieșind din materialul probator, nu se demonstrează faptul că A.Rauh l-a atacat pe V.Osadciuc în scopul sustragerii bunurilor acestuia, că scopul sustragerii bunurilor a existat înaintea atacului, precum și că A.Rauh a folosit arma anume în scopul sustragerii bunurilor.

Contrar însă, în baza probelor enunțate, Colegiul penal reiterează că, cert s-a constatat că inculpatul i-a cerut părții vătămate telefonul mobil zicînd că al lui are bateria descărcată, i-a schimbat cartela SIM și a telefonat-o pe prietena sa, doar după asta a devenit agresiv și fără vreun motiv, a scos pistolul și l-a îndreptat în direcția părții vătămate, iar cînd acesta din urmă a încercat să-i ia pistolul lovindu-l peste mîină, inculpatul a efectuat în direcția acesteia 4 împușcături, după care a plecat din locuință, telefonul rămînînd la el, fiind predat în următoarea zi.

La același capitol, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis că nu au fost prezentate probe care să confirme că A.Rauh a sustras de la partea vătămată suma de 600 de lei, ultima necunoscînd cu exactitate în ce condiții au dispărut banii.

Cît privește argumentele avocatului B.Lichii în numele inculpatului, Colegiul penal reiterează că faptele inculpatului încadrate în prevederile art.187 alin.(2) lit.f) Cod penal, întrunesc elementele infracțiunii de sustragere deschisă a bunurilor altei persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile, adică atît latura obiectivă, cît și cea subiectivă a acestei infracțiuni, deoarece acesta a sustras de la V.Osadciuc, în mod deschis, telefonul mobil de model „Nokia E 51” la preț de 3000 lei, fără cartela SIM, fiindcă după efectuarea împușcăturilor, dînsul a avut posibilitate de a lăsa telefonul mobil în apartament, dar nu a făcut acest lucru, luînd telefonul mobil cu el.

Cu referire la stabilirea pedepsei, instanțele de fond au acordat deplină eficiență prevederilor art.61, 75 și 90 Cod penal, respectînd toate regulile ce caracterizează aplicarea pedepsei, atît în ceea ce privește quantumul acesteia, cît și modul de executare, ținînd cont de

toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, de persoana inculpatului, că nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv, regretă faptele comise, numindu-i o pedeapsă corectă, echitabilă și individualizată conform prevederilor legale.

Argumentele recurențelor, precum că instanțele de fond eronat și arbitrar au apreciat probele și circumstanțele cauzei, că instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu pot fi reținute, pe motiv că aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către prima instanță și instanța de apel, și nu poate constitui temei pentru recurs. Mai mult, instanța de apel, casînd sentința din alte motive decît cele invocate de procuror și pronunțînd o nouă hotărîre, a examinat toate probele în ansamblu, precum și s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, conform art.414 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală și s-a pronunțat detaliat, și motivat asupra lor în decizie. Prin urmare, decizia este bine argumentată, motivată și conformă prevederilor art.394 Cod de procedură penală.

De asemenea, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului avocatului și admiterea apelului procurorului, din alte motive decît cele invocate, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală, iar temei pentru casarea acesteia lipsesc.

Potrivit dispoziției art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Astfel, reieșind din circumstanțele indicate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de către procuror și de avocatul B.Lichii în numele inculpatului, care urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărîrii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu și avocatul Lichii Boris în numele inculpatului Rauh Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 martie 2016, în cauza penală în privința lui Rauh Alexandr, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 20 decembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun